

PRESENTACIÓ DE LA TAULA RODONA

DR. JOSEP PARÉ

Ens toca parlar de l'ofici de poeta. Entrarem, doncs, dins l'obrador i tractarem d'apamar l'ofici. D'entrada deixeu-me dir que la poesia és l'intent d'aprensió de l'inaferrissible. Carles Riba deia que la poesia completa és un exercici d'introspecció, de descens per gratar en les entranyes de l'ésser. El poeta això ho fa amb el verb, així com la pintura i la música ho fan amb altres instruments. Des del punt de vista del lector, que és el meu, l'accés al poema és alguna cosa així com tancar un cercle, com caminar a l'inrevés el camí del poeta. L'art de la poesia és, a més, un exercici de síntesi, perquè es tracta de dir poques coses per dir-ne moltes; és, doncs, una essencialització del llenguatge i, per tant, una essencialització del pensament. Del que he dit es desprèn que la poesia és alhora accés a l'essència i síntesi i és, doncs, un estri de coneixement.

En relació a això, Freud deia que allà on ell arribava amb la ciència, sempre abans hi havia passat un poeta amb l'artefacte verbal. Aquesta última expressió ens permet d'afegir un nou element de l'ofici de poeta: el fer lingüístic és important, com qui fa pa a l'obrador. El poeta, amb poques paraules, i amb el propi ordre, va, com l'alquimista, més enllà de les paraules mateixes; la poesia sempre és enaltida: treballa sempre extramurs, anant més enllà dels murs que li fan de límits. En aquest sentit els poetes són francfiradors perquè desapareixen més enllà d'ells mateixos: la poesia guerreja, juga i

construeix, però també guerreja, perquè no solament ordena la realitat sinó que la construeix en la paraula. Ara bé, en una societat que tendeix a l'analfabetisme funcional, el poeta és qui viu al suburbi; és divinitzat, però alhora ni és llegit ni és entès.

Cal afegir que perquè hi hagi poesia no n'hi ha prou que hi hagi vers. El vers no sempre és poesia. L'important és la construcció d'un espai intern, un espai en què l'emoció hagi trobat unes paraules. Compte, però! La poesia no explica res ni ensenya res; i, sense fer això, tanmateix porta al coneixement i intensifica la vida. És un exercici de visceralitat.

La poesia és lloc de la veritat, però no en el sentit racional sinó com a barreja de veritat racional i pulsio d'imaginació, que és gairebé una barreja d'oli i aigua. La poesia és també enigma, perquè el poeta concentra els elements de la seva construcció en píndoles, anant a l'essencial, i d'ací que sigui de difícil accés per al gran públic. La poesia és també un intent de donar forma a allò que no en té: certament, no hi ha res que emergeixi que no tingui un nom, però la poesia constitueix l'idioma per sota de l'idioma, que mostra fins i tot les mancances de l'idioma i revela l'ocult –dient en la forma el contingut que no es pot dir. Per fi, la poesia és ésser: no es tracta de «fer poesia» sinó que es tracta d'«ésser en la poesia»; tu no fas poesia sinó que «ets poesia».

La poesia, en suma, completa els sentits. Ha de ser escrita sempre amb foc, tal com vol Blake. O és allò de Voltaire: enmig de la tempesta, a mitja nit, truca algú a la porta, tot moll, i el convides a passar i, prop del tió encès, us poseu a parlar. La poesia ha de repetir sempre això: és la comunicació que escalfa. En aquesta comunicació el qui es comunica és el poeta, i fa una doble revelació, existencial i formal. Els bons poetes són els qui juguen amb aquesta revelació. El bon poeta és qui parla de les incògnites del món; el mal poeta, el qui parla d'ell mateix. L'única autobiografia vàlida del poeta és el seu propi artefacte, perquè el que compta és la

construcció de la seva pròpia individualitat i, per tant, el bon poeta no s'uniforma. Per això deia abans que tot bon poeta és un franc tirador: sempre dispara contra el desconegut per encertar el coneixement. La poesia, però, no és filosofia, perquè es tracta d'una revelació i no d'una racionalització. Podríem parlar d'una mena de primitivisme, perquè el poder de la poesia és tan fort com l'instint primitiu. Com deia el poeta, «si la vida crema bé la poesia és una bona cendra». El lligam íntim a la vida és el que fa que la poesia sigui tan difícil de definir formalment...

Pel que fa als poetes que conformen la taula, no en faré pas el currículum. Prefereixo mostrar com tots quatre participen d'alguna de les coses de què he parlat. Víctor Sunyol és un poeta de l'experimentació: la seva poesia és una bona il·lustració de l'artefacte i del joc, és una poesia que crea arquitectures primitives, d'experimentació atàvica. En la poesia de David Jou hi juga un paper important el visual: expressa la idea d'harmonia en la natura, és una poesia de la contemplació, un joc d'introspecció sobre la natura; i encarna la idea humanista de l'autoconeixement per bé que, com que Jou és professor de Física a la UAB, té un peu en el racional. La poesia de Lluís Solà es troba a mig camí entre la poesia i la prosa poètica, i és un exercici de síntesi, una poesia en què l'extern té tant de pes que ha estat catalogat de descriptivisme conceptual. Per fi, Francesc Codina experimenta amb estructures medievalitzants i, en el seu darrer llibre, *La llum ineficaç*, construeix la idea del fer poètic, de l'obrador. Donem-los, ja, la paraula.

Dr. David Jou, Dr. Josep Paré i Sr. Lluís Solà.